

UW REF 24INDFVDB0253

DATUM 12 MAART 2024

BIJLAGE(N) /

CONTACT PATRICK WATERBLEY

E-MAIL: Patrick.Waterbley@health.fgov.be

Ter attentie van Hr. Frank Vandenbroucke
Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

BETREFT ADVIES HOGE RAAD ARTSEN ¹ D.D. 7 MAART 2024

Evaluatie van en eventuele maatregelen bij problemen van het functioneren van stagemeeesters/-teams/-diensten – uw adviesaanvraag d.d. 7 februari 2024.

Mijnheer de Minister,

We verwijzen naar uw adviesaanvraag d.d. 7 februari 2024 inzake een geplande aanpassing van het K.B. 21.04.1983 ² met het oog op de optimalisatie van de procedure ³ inzake behandeling van probleemmeldingen rond het functioneren van stagemeeesters, -teams en -diensten .

U kadert terecht deze adviesaanvraag in een breder kader. De procedure voor behandeling van probleemmeldingen en het nemen van eventuele maatregelen is noodzakelijk maar enkel complementair aan een breder kwaliteits- en veiligheidsbeleid.

De Hoge Raad Artsen ⁴ is verheugd te lezen dat u de inspanningen waardeert die – in een context van heel beperkte middelen – sinds jaren geleverd worden om met respect voor alle partijen transparant de notificaties te analyseren om vervolgens correctiemaatregelen voor te stellen of desnoods verdergaande maatregelen te adviseren.

De bestaande procedure uit 2019 – die tot nog toe op zich nog in geen enkele casus in vraag werd gesteld - moest inderdaad rekening houden met de constraints van het K.B. 21.04.1983.

Een aanpassing van dit K.B. is dan ook een opportuniteit.

Het voorzien van een duidelijke procedure met de nodige rechtszekerheid moet gecombineerd worden met het vermijden van rigiditeit: de grote variatie aan problematiek moet soms op maat kunnen beantwoord worden.

Zoals gevraagd, antwoordt de Hoge Raad in volgorde van de aangebrachte punten in de adviesaanvraag.

¹ Hoge Raad van artsen-specialisten en van huisartsen.

² K.B. 21 april 1983 tot vaststelling van de nadere regelen voor erkenning van geneesheren-specialisten en van huisartsen, *BS* 27 april 1983.

³ Procedure goedgekeurd door de Hoge Raad Artsen op 10 oktober 2019.

⁴ Hoge Raad van artsen-specialisten en van huisartsen.

Ruimere mogelijkheden om in te grijpen: een aanpak op maat

De beslissingsfase (duidelijk gescheiden van de onderzoeksfase) voorziet in de huidige procedure een aanpak die verbeteringsgericht is. Na een conclusie over de feiten, moet de Hoge Raad bij de advisering de risico's voor de kwaliteit en veiligheid van de professionele vorming duiden en vervolgens – startend bij de lichtst mogelijke maatregel en desgevallend motiverend waarom die niet volstaat – de proportionele maatregel adviseren die een oplossing kan brengen.

Uiteraard betreft dit een detail van de procedure, maar een korte verduidelijking in art 40 K.B. 21.04.1983 lijkt nuttig: lichtere maatregelen dan een intrekking van de erkenning worden best vermeld en moeten ernstig opgevolgd worden.

1) Welke (andere) maatregelen wenst de Hoge Raad te kunnen nemen?

- Wat wordt bedoeld met een waarschuwing, een corrigerende maatregel en condities?

Een waarschuwing:

wanneer er een significante afwijking was van de normale kwalitatieve en veiligheidscontext van professionele vorming zonder het functioneren van de stagemeeester, het -team en/of dienst in vraag te stellen.

De waarschuwing zal verwijzen naar de vastgestelde feiten en beoogt het garanderen van de toekomstige verwachte performantie.

2

Corrigerende maatregelen:

Het betreft een verbeteringsplan/verbeteringspunten én maatregelen ter garantie van de kwaliteit en veiligheid die in overeenkomst tussen de stagemeeester/-team/-dienst en de bevoegde autoriteit (te onderzoeken cf infra p 4 nrs 116-125: Minister na advies Hoge Raad of voor de eenvoud beperkt tot een procedure Hoge Raad, behoudens spoedprocedure) worden afgesproken. Indien mogelijk worden parameters en timing voor de opvolging in deze overeenkomst vastgelegd.

Het kan ondermeer gaan over bepaalde beperkingen (aantal kandidaten, aantal sites van de stageplaats, beperking tot een bepaalde fase van het stagetraject van de discipline) maar ook over randvoorwaarden (versterking werking stageteam, verbetering van de context voor de stagedienst met engagement van de verantwoordelijken voor de instelling waar de stagedienst gelegen is ...).

Deze corrigerende maatregelen kunnen tijdens volgende fasen van de procedure worden voorgesteld:

- bij de eerste behandeling van de probleemnotificatie (punt III.3 van de procedure) met de secretarissen (Werkgroep en Hoge Raad), die – behoudens de spoedprocedure - het voorstel van corrigerende maatregelen vervolgens voorleggen aan de Werkgroep (die rapporteert aan de plenaire vergadering).

- tijdens de onderzoeksfase (III.4 van de procedure) in het auditrapport waarin de opportuniteit en haalbaarheid van voorgestelde corrigerende maatregelen wordt weergegeven. Het definitieve audit rapport wordt vervolgens – behoudens spoedprocedure – voorgelegd aan de Werkgroep, het Bureau en aan de plenaire

vergadering.

- tijdens de hoorzittingsprocedure van de beslissingsfase.

Conditie:

Conditie voor de verdere erkenning en het functioneren van de stagemeeester, het – team en de -dienst worden *opgelegd* door de competente overheid (Minister na advies Hoge Raad tenzij bij een spoedprocedure). Dit in tegenstelling⁵ tot corrigerende maatregelen die onderhandeld en overeengekomen worden.

De condities vermelden de doelstelling en zijn proportioneel, haalbaar en opvolgbaar (observeerbaar en eventueel meetbaar).

Conditie zullen meer aangewezen zijn dan 'corrigerende maatregelen', bijvoorbeeld wanneer er bij de stagemeeester/-team/-dienst een gebrek aan inzicht of medewerking blijkt of wanneer er weinig kans blijkt op verbetering door corrigerende maatregelen.

Conditie kunnen als eerste maatregelen worden opgelegd en moeten niet per definitie voorafgegaan worden door een fase van corrigerende maatregelen.

- o Moet een onmiddellijke schorsing ook tot de mogelijkheden behoren (zie ook verder bij spoedprocedure)?

Een onmiddellijke schorsing van de erkenning en van het functioneren van hetzij de stagemeeester hetzij de stagedienst is noodzakelijk wanneer

- de kwaliteits- of veiligheidscontext van de professionele vorming of zorg (actueel) in gevaar is

- of wanneer het vertrouwen (vanwege kandidaten, zorgprofessionals, patiënten, bevoegde overheid) in de professionele vorming bedreigd wordt.

Tot 'kwaliteit en veiligheid' van de professionele vorming behoren ook het welzijn van de kandidaten in vorming, van het stageteam en van de bredere zorgelijke.

Het Bureau (14.02.2024) en de Werkgroep specialisten (13..02.2024) onderstreepten het belang van de nodige maatregelen om de continuïteit van (kwalitatieve en veilige) vorming van de aanwezige/betrokken kandidaten niet in het gedrang te brengen:

Art 42 KB 13.04.1983 biedt de mogelijkheid om op basis van een beslissing Hoge Raad Artsen, een tijdelijke verantwoordelijke stagemeeester aan te duiden of een dienst tijdelijk te erkennen waarbij niet aan alle erkenningsvoorwaarden moet voldaan zijn.

Het is de enige plaats in de betrokken reglementering waar de Hoge Raad een beslissingsbevoegdheid heeft (méér dan een adviesbevoegdheid heeft aan de

⁵ In de huidige procedure behandeling notificaties, versie 10 oktober 2019 moest nog 'onderlinge afspraak' vermeld bij 'conditie' waardoor het eerder om een toetredingsovereenkomst ging (aanvaarden of intrekking erkenning). Dit enkel omdat art 40 KB 21.04.1983 geen enkele basis bood (tenzij de intrekking van de erkenning) om voorwaarden op te leggen.

Minister). Het betreft evenwel nog steeds een 'positieve' urgentiemaatregel: een tijdelijke erkenning toekennen.
Het is de vraag of andere urgente maatregelen zoals de onmiddellijke schorsing of onmiddellijke intrekking van de erkenning (immediate action) , ook zonder beslissingsfase van de Minister zouden kunnen verlopen en of dit wenselijk zou zijn.

Art 42 KB 21.04.1983

§ 1 In geval van overlijden van de stagemeeester, wanneer de stagemeeester niet langer de verleende erkenning geniet of wanneer hij zijn ambt van stagemeeester niet kan vervullen en niet wordt verwacht dat hij het binnen een termijn van drie maanden terug zal kunnen uitoefenen, wordt een verantwoordelijke voor de opleiding voorlopig erkend door de Hoge Raad, ten einde de betrokken kandidaten toe te laten hun opleiding voort te zetten.

Die erkenning kan verleend worden met afwijking van de erkenningscriteria en van de bepalingen van dit hoofdstuk.

Zij loopt ten einde, naar gelang van het geval, op het ogenblik dat de stagemeeester wordt vervangen of dat de stagemeeester zijn ambt opnieuw waarneemt.

§ 2 Wanneer een stagedienst niet langer de verleende erkenning geniet, worden een opleidingsdienst en, eventueel, een verantwoordelijke voor de opleiding voorlopig erkend door de Hoge Raad, ten einde het de betrokken kandidaten mogelijk te maken hun opleiding voort te zetten.

Die erkenningen kunnen worden verleend met afwijking van de erkenningscriteria en van de bepalingen van dit hoofdstuk.

Zij lopen ten einde op het ogenblik dat de Minister een beslissing neemt over de door de betrokken kandidaten voorgestelde verdere opleiding in erkende stagediensten.

Het artikel verdient aanpassing:

- hoewel een latentieperiode van 3 maand mits de aanwezigheid van een goed functionerend stageteam in normale omstandigheden nog kan verdedigd worden, is een dergelijke latentieperiode in een situatie die aanleiding geeft tot de schorsing (of intrekking van de erkenning) niet aanvaardbaar.

- Het Bureau stelde voor een verplichting te voorzien tot structureren (organigram) (in normale omstandigheden) van het stageteam. Bij afwezigheid van de stagemeeester (vakanties, ziekte of bij een dringende maatregel zoals schorsing) zou een vervanger ("medewerker" met minstens 3 jaar ancienniteit) van de stagemeeester onmiddellijk de verantwoordelijkheid en coördinatie van het stageteam en de professionele vorming moeten kunnen overnemen. Men kan het een "adjunct stagemeeester" noemen, maar omwille van de rationalisatie van de procedures, zou het om een interne procedure binnen de stagedienst gaan en niet om een aparte aanduiding door de bevoegde overheid. Het betreft hier evenwel een problematiek die moet behandeld worden bij de verduidelijking van de samenstelling, organisatie, werking van het stageteam (art 24/1 M.B. 23.04.2014 ⁶

⁶ M.B. 23 april 2014 tot vaststelling van de algemene criteria voor de erkenning van geneesheren-specialisten, stagemeeesters en stagediensten, BS 27 mei 2014.

en eventueel in de specifieke MB's).

- Er moet verduidelijkt worden wat onder “betrokken kandidaten” moet verstaan worden: enkel de aanwezige kandidaten of ook de kandidaten waarvan het stageplan reeds opgesteld is en de stage normaal start (eventueel binnen enkele weken of maanden indien een schorsing of intrekking van de erkenning van de stagedienst bv in juli gebeurt) op de betrokken stagedienst.

Het lijkt aangewezen “betrokken kandidaten” voldoende ruim te interpreteren en ook de kandidaten waarvan het stageplan een stage in die dienst bevat ook onder een beschermingsmechanisme te laten vallen.

- Uiteraard is een complementair mechanisme het verplaatsen van kandidaten naar andere erkende stagediensten. De – eventueel verschillende – coördinerende stagemeesters moeten daarom tijdig op de hoogte gesteld worden van een lopende procedure. In het verleden bleken er evenwel niet alleen capaciteitsproblemen te bestaan in andere erkende stagediensten, ook de praktische consequenties voor de betrokken kandidaten kunnen belangrijk zijn bij een plotse wijziging van stagedienst: een lopend huurcontract van een appartement, het vinden van een nieuwe woonplaats in een andere regio, de implicaties voor de partner ...

- Voor welke types van problemen moeten elk van deze maatregelen kunnen worden ingeroepen?

Gezien de onvoorspelbaarheid van het leven en de creativiteit van de mensen, zijn allerhande situaties mogelijk.

Een procedure moet voldoende duidelijkheid en rechtszekerheid geven, maar voldoende flexibel en open blijven om elk voorkomend probleem passend te kunnen aanpakken.

Het is dan ook beter de hierboven vermelde maatregelen telkens passend te kunnen inzetten.

Hierboven werd de definitie gegeven van waarschuwing, corrigerende maatregel, condities, schorsing. De remedieerbaarheid van de vastgestelde problemen zal richtinggevend zijn. Een gebrek aan inzicht of een gebrek aan transparantie of eerlijkheid wijzen al op moeilijke remedieerbaarheid. Wat verdergaande maatregelen - eventueel tot schorsing of intrekken van de erkenning – kan noodzaken.

- Welke opvolging acht de Hoge Raad nodig voor de verschillende maatregelen?

Zoals hierboven vermeld, moeten – na de omschrijving/vaststelling van de feiten, de vaststelling of er een bedreiging is voor de kwaliteit en/of veiligheid van de vorming of zorg – de beoogde doelstelling van de maatregel duidelijk zijn. De maatregelen

moeten proportioneel, haalbaar en opvolgbaar (observeerbaar en eventueel meetbaar) zijn.

In de genomen maatregel (hetzij bij de motivatie en omschrijving van de waarschuwing, hetzij bij corrigerende maatregelen in overeenkomst, hetzij bij condities) kan een rapporteringsafspraken bij corrigerende maatregelen of rapporteringsverplichting bij condities) opgenomen zijn.

Dit werkte alvast in het verleden en slechts zelden moest de Hoge Raad een herinnering sturen.

Een belangrijk aandachtspunt voor een adequate opvolging, betreft de transparantie en het betrekken van meerdere partijen: de stagemeeester, het -team, de verantwoordelijke van de instelling waar de stagedienst gelegen is, de coördinerend.e. stagemeeester(s) en ook de kandidaten die er in professionele vorming zijn omwille van hun belang bij de erkenningsstatus en omwille van hun eventuele nuttige inbreng bij de verdere opvolging.

De samenwerking en samenaanpak voor professionele vorming, kan niet genoeg onderstreept worden.

Naast de stagemeeester en het – team, zijn de verantwoordelijken van de instelling waar de stagedienst gelegen is, een partij in de professionele vorming. Concreet gaat het bijvoorbeeld om de medische of algemene directie. De instelling zélf kan immers een (al dan niet bewuste) oorzaak zijn van problemen voor de kwaliteit en veiligheid van de professionele vorming.

Daarom is reeds voorzien in art. 35 KB 21.04.1983 dat de erkenningsaanvraag van de stagedienst moet ondertekend zijn zowel door de kandidaat stagemeeester als door de verantwoordelijke van de instelling waar de stagedienst gelegen is.

In het verleden waren er meerdere dossiers waar een kandidaat stagemeeester een hele erkenningsprocedure (art 37 en 38 KB 21.04.1983) wilde doorlopen hoewel de erkenningsaanvraag voor de dienst niet mee-ondertekend was door de verantwoordelijke van de instelling. Dergelijke procedures nemen te veel energie en tijd in beslag. Art 34 en art 35 zouden dan ook samen moeten herbekeken worden eventueel met een *op straffe van nietigheid* vereiste van ondertekening van de erkenningsaanvraag door de vermelde partijen (met eventueel de nodige specificiteiten voor extramurale praktijken zoals ondermeer maar niet uitsluitend huisartspraktijken).

Een specifiek aandachtspunt betreft de mogelijkheid tot informatie-uitwisseling met andere 'instanties'.

Zoals de Erkenningscommissies. Uiteraard is het relevant hen te informeren (discussie mogelijk bij welke stand van zaken: ontvangst van notificatie, de start van een procedure en/of de uiteindelijke beslissing). Omgekeerd kan het voor de inschatting van de problematiek relevant zijn te weten of er al dan niet (herhaaldelijk) andere probleemmeldingen waren en zijn.

De Hoge Raad merkte eerder op dat art 21 MB 23.04.2014 helaas nog de vertrouwelijkheid van de evaluatierapporten van de kandidaten over hun stagedienst expliciet onderstreept. Volwassen verhoudingen tussen alle partijen én voldoende bescherming (cf eerdere discussies rond de bestaande wetgeving over klokkenluiders) kunnen open communicatie mogelijk maken.

Onder punt III.1 van de huidige procedure, worden de beperkingen van anonieme meldingen besproken: ze kunnen informatief zijn, het decor van andere meldingen duiden maar ze hebben minder bewijskracht gezien ze de rechten van de verdediging en een transparantie aanpak kunnen bemoeilijken.

Er kunnen nog andere instanties baat hebben met tijdige informatie, zoals bijvoorbeeld de inspecties voor ziekenhuisdiensten (cf kandidaten in professionele vorming zijn dikwijls 'canaries in the coalmine'); de Orde der Artsen, de Toezichtscommissie ⁷, het RIZIV ...

Het betreft mogelijks gevoelige persoonsgegevens, aandachtspunt om de bestaande wettelijke basis terzake na te gaan.

De vroegere 'postbusfunctie' van de provinciale geneeskundige commissies van destijds zou misschien inspirerend kunnen zijn.

- Moeten bepaalde maatregelen met elkaar gecombineerd kunnen worden (zoals de corrigerende maatregel en de condities)?

Gezien de verschillende invalshoek, zal er in de regel geen combinatie toegepast worden op hetzelfde ogenblik. Dit sluit niet uit dat een corrigerende maatregel of condities over enkele andere punten ook een waarschuwing kunnen bevatten.

In de tijd kunnen maatregelen elkaar opvolgen, bijvoorbeeld:

- de mogelijkheid van corrigerende maatregelen tijdens de heel eerste fase van ontvangst van de notificatie door de secretarissen, kunnen corrigerende maatregelen voorbereid worden in overeenkomst. Wanneer de Werkgroep deze aanvaardbaar vindt, stopt de procedure. Op voorwaarde dat de corrigerende maatregelen worden opgevolgd, zoniet wordt het dossier opnieuw geagendeerd en kan de procedure leiden tot condities of andere maatregelen indien nodig.

7

---

⁷ Wet 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg, BS 14 mei 2019.

2) Wat zijn de stappen na het nemen van een besluit over een maatregel die opvolging vereist?

- o Wordt de procedure open gehouden totdat een definitief besluit is genomen?

Zoals hierboven vermeld (laatste paragraaf punt 1), kan in een vroege fase van de procedure (eerste behandeling van de notificatie door de secretarissen) reeds vastgesteld worden dat de problematiek buiten de bevoegdheid valt of niet voldoende bevestigd wordt of ernstig is (deze vaststelling wordt dan gemeld aan de plenaire).

Tijdens deze eerste fase kunnen de secretarissen met de betrokken stagemeeester / -dienst reeds een ontwerp overeenkomst met corrigerende maatregelen voorstellen. Dit ontwerp kan dan voorgelegd worden aan de Werkgroep (specialisten of huisartsen) die kan beslissen dit voor te leggen aan de plenaire Hoge Raad (indien geen audit comité voorgesteld wordt).

Wanneer opvolging vereist wordt, blijft de procedure 'open'.

Wanneer geen verdere opvolging nodig blijkt, of na een eerste bevredigende opvolging, moet de stabiliteit van de stagedienst gegarandeerd worden door een procedure niet langer 'open' te houden dan nodig.

Maar op elk ogenblik kan een procedure opnieuw opgestart worden.

- o Of wordt de procedure gesloten na de beslissing over de maatregel en krijgt de Hoge Raad nadien de mogelijkheid om in te grijpen als de ongunstige situatie niet voldoende hersteld is? Zo ja, op welke wijze moet de Hoge Raad dan kunnen ingrijpen?

Opvolging wanneer de procedure 'open blijft'. Opnieuw opstarten van een procedure wanneer nodig.

3) Is het noodzakelijk dat op advies van de Hoge Raad een erkenning van een stagemeeester/een stagedienst gedurende de erkenningsperiode kan gewijzigd worden? Indien ja, welke wijziging(en) moeten mogelijk zijn rekening houdend met het bewaken van de continuïteit van de opleiding?

- o Vermindering van het maximum aantal kandidaten? Beperken van het aantal vestigingsplaatsen? Beperken van de maximale duur van de opleiding? ...

cf antwoorden supra (bij corrigerende maatregelen in overeenkomst of bij aanpassing ⁸van art 40 KB 21.04.1983 opgelegd bij 'condities').

⁸ Met het huidig art 40 KB 21.04.1983 moet de erkenning eerst ingetrokken worden en dan moet een aangepaste erkenningsaanvraag (bv minder kandidaten, minder sites ...) behandeld worden.

- 4) Moet de mogelijkheid worden voorzien dat de stagemeeester of de stagedienst in kwestie niet onmiddellijk en/of enkel onder bepaalde voorwaarden een nieuwe aanvraag voor erkenning kan indienen als een erkenning wordt ingetrokken?
- Zo ja, moet de Hoge Raad over een termijn en/of voorwaarden kunnen beslissen? Welke?

Het is uiteraard heel storend wanneer na een intrekking van een erkenning van een stagemeeester/-team/-dienst kort nadien (bv na zes maand) een nieuwe aanvraag tot erkenning ingediend wordt zonder reële contextwijziging en duidelijke garanties biedt op een kwalitatieve en veilige omgeving voor vorming en zorg. Daarom werd eerder gedacht aan een niet ontvankelijkheidstermijn van bv één jaar. De in het K.B. 21.04.1983 voorziene behandelingstijd zou ook kunnen verlengd worden.

Anderzijds is het mogelijk dat een erkenning ingetrokken wordt, dat nieuwe stafleden worden aangetrokken in een dienst, dat het gaat om een andere kandidaat-stagemeeester. Wat het voorzien van een algemeen geldende wachtperiode moeilijk maakt.

De mogelijkheid voor de bevoegde autoriteit van het kunnen opleggen van een latentieperiode na intrekking is misschien een te onderzoeken piste.

- Is het nodig om bij het gebruik van andere maatregelen dan de intrekking van een erkenning bepaalde beperkingen te overwegen, bijvoorbeeld bij de aanvraag voor het hernieuwen van de erkenning? Welke?

Wanneer een erkenningsaanvraag toekomt, wordt de aanvraag geëvalueerd op basis van de erkenningscriteria opgenomen in de ministeriële besluiten.

Een erkenningshernieuwing van een stagemeeester en -dienst waar corrigerende maatregelen of condities moesten genomen worden, kan niet zomaar immuun worden voor de maatregelen wanneer een nieuwe erkenningsaanvraag ingediend wordt.

Bij de evaluatie van de erkenningsaanvraag moet de Hoge Raad bij het advies (en de Minister bij de beslissing) strenger kunnen afwijken van de erkenningscriteria (zie art 1, 8° KB 21.04.1983) in de ministeriële besluiten én kunnen rekening houden met een lopende evaluatieprocedure en/of genomen maatregelen.

(Cf supra: corrigerende maatregelen) Het kan gaan over bepaalde beperkingen (aantal kandidaten, aantal sites van de stageplaats, beperking tot een bepaalde fase van het stagetraject van de discipline) maar ook over randvoorwaarden (versterking werking stageteam, verbetering van de context voor de stagedienst met engagement van de verantwoordelijken voor de instelling waar de stagedienst gelegen is ...).

- 5) Welke maatregel(en) wenst de Hoge Raad te kunnen nemen ter bescherming van de artsen in opleiding, om onder meer de continuïteit van de opleiding te kunnen garanderen?
- Is het aanduiden van een tijdelijke verantwoordelijke stagemeeester of stagedienst voldoende (zoals in art. 42 van het KB van 1983 wordt voorzien) voor de artsen in opleiding die op dat ogenblik stage lopen? Zijn bijkomende maatregelen nodig? Welke?

cf supra

- Welke bijkomende maatregelen moeten worden voorzien voor de artsen in opleiding met een goedgekeurd stageplan die hun stage nog moeten starten?

cf supra

- Moet een bepaalde procedure worden voorzien afhankelijk van de maatregel? Welke?

Het tijdig informeren van de kandidaten in professionele vorming in de stagedienst, is belangrijk omwille van de transparantie en gezien hun mogelijke inbreng in het verbeteren van de vormingscontext.

(bij een audit worden de kandidaten in principe gehoord, maar dat betreft een beslissing van het auditcomité dat zijn aanpak bij voorstelling van het rapport moet verdedigen rekening houdend met de aard van de concrete problematiek).

- 6) Hoe en wanneer verloopt de communicatie over (de voortgang van) de procedure en de beslissing met de verschillende betrokkenen (rekening houdend met de AVG¹)?
- Wie wordt idealiter in welke fase, hoe en over wat op de hoogte gesteld?
    - In welke fases worden de melder, de stagemeeester en de verantwoordelijke van de stagedienst geïnformeerd?

De melder ontvangt onmiddellijk/zo snel mogelijk een ontvangsbevestiging. Met kopie van de procedure 2019.

De stagemeeester en de verantwoordelijke van de stagedienst ontvangen (als betrokken partijen) de melding van de notificatie, cc van de notificatie en cc van de procedure 2019.

Tot nog toe worden noch de coördinerend stagemeeester (cf opmerking volgend punt) noch kandidaten in professionele vorming systematisch en vanaf de beginfase geïnformeerd.

Wanneer de melder eiste dat het om een anonieme melding gaat, wordt hij/zij verwittigd:

- dat een anonieme melding informatief kan zijn, het decor van andere meldingen kan duiden. Maar ze hebben minder bewijskracht gezien ze de rechten van de verdediging en een transparantie aanpak kunnen bemoeilijken.
- dat een anonieme melding niet per definitie de identificeerbaarheid uitsluit

gezien de informatie niet uitsluit dat de melder indirect kan gesitueerd worden.

- Wanneer wordt de coördinerend stagemeeester ingelicht?

Hangt in de huidige procedure af van de casus: problemen waarvoor een vlotte oplossing kan verwacht worden geven niet direct aanleiding tot informeren van de coördinerend stagemeeester(s).

Een en ander is niet eenvoudig: er kunnen meerdere coördinerend stagemeeesters zijn voor één stagedienst; de coördinerend stagemeeesters worden niet expliciet erkend maar aangeduid door de Gemeenschap onder de stagemeeesters van elk stageplan. De betrokken coördinerend stagemeeesters kunnen dus verschillen in de loop van de tijd.

En niet onfrequent is de betrokken stagemeeester zélf coördinerend stagemeeester.

Het informeren en betrekken van de coördinerend stagemeeesters mag – gezien de identificatie niet gemakkelijk verloopt en varieert in de tijd – de procedure niet onnodig stremmen. De grootste bedreiging voor de procedure is immers het overschrijden van de redelijke termijn/délai raisonnable.

- Wanneer worden de artsen in opleiding ingelicht?

Momenteel gebeurt dit niet systematisch, het is nog niet voorzien in de procedure maar waarschijnlijk wenselijk. Te voorzien in een aangepaste procedure, niet noodzakelijk in een KB. Want het zal eerder om een inspanningsverbintenis moeten gaan gezien de moeilijkheid voor de federale overheid om op een snelle en sluitende manier alle betrokken kandidaten te situeren (cf infra).

Omwille van de transparantie (en wenselijke geruststelling) gebeurde de informatie in het verleden via de coördinerend stagemeeester (die geïnformeerd wordt wanneer het gaat om dossier met mogelijks ernstige gevolgen) en de stagemeeester.

Indien er een audit comité wordt opgericht, worden de kandidaten in professionele vorming op de stagedienst in de regel uitgenodigd door het auditcomité voor een interview. Hierdoor worden ze onrechtstreeks geïnformeerd over de lopende procedure.

Gezien de vertrouwelijkheid van de onderzoeksfase en de wenselijke neutraliteit van de beslissingsfase, zou verdere informatie best helemaal in het begin moeten gebeuren of na het eindadvies.

Eén van de problemen is het beschikken over alle nodige contactgegevens: er is meestal samenwerking met de betrokken stagemeeester en -dienst. De stageplannen worden evenwel beheerd door de Gemeenschappen waarbij

de informatie niet per definitie altijd op tijd is.
Het informeren en betrekken van de kandidaten mag – gezien de identificatie niet gemakkelijk verloopt en varieert in de tijd – de procedure niet onnodig stremmen. De grootste bedreiging voor de procedure is immers het overschrijden van de redelijke termijn/délai raisonnable.

Uiteraard kunnen kandidaten in professionele vorming altijd zelf een notificatie indienen, ook tijdens een lopende procedure.

- Wanneer worden welke andere bevoegde instellingen (zoals de erkenningscommissie) ingelicht?

cf supra: de Erkenningscommissie wordt snel gecontacteerd, waarbij gevraagd wordt of er nog andere probleemmeldingen over de betrokken stagemeeester/-team/dienst zijn. En om de Erkenningscommissie die de stageplannen opvolgt in de betrokken dienst, te informeren.

Er kunnen nog andere instanties baat hebben met tijdige informatie, zoals bijvoorbeeld de inspecties voor ziekenhuisdiensten (cf kandidaten in professionele vorming zijn dikwijls 'canaries in the coalmine'); de Orde der Artsen, de Toezichtscommissie⁹, het RIZIV ...
Het betreft mogelijks gevoelige persoonsgegevens.
De vroegere 'postbusfunctie' van de provinciale geneeskundige commissies van destijds zou misschien inspirerend kunnen zijn.

12

- Verschilt dit bij de spoedprocedure (zie verder)? Indien ja, op welke manier?

Bij een spoedprocedure is er een mogelijks dringend te nemen maatregel in het belang van een kwalitatieve en veilige vorming en zorg.

Essentiële elementen zoals de kans binnen bv minimum 6 of 12 uur als stagemeeester of stagedienst gehoord te worden, behoren tot de elementaire rechten van de verdediging.

De zorgvuldige bevoegde overheid moet zowel de essentiële elementen van de verdediging als de verantwoordelijkheid voor kwalitatieve en veilige vorming en zorg opnemen. Er is minder tijd voor een informatieronde aan alle betrokkenen en bij acuut gevaar moeten de nodige maatregelen (bv schorsing) kunnen genomen worden.

⁹ Wet 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg, BS 14 mei 2019.

- 7) Moet bepaalde informatie publiek worden gemaakt in de lijst van de stagemeeesters die op de website van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu wordt gepubliceerd indien een bepaalde maatregel wordt genomen? Welke informatie?
- [Lijst met stagemeeesters artsen-specialisten](#)
  - [Lijst met erkende stagemeeesters huisartsgeneeskunde](#)

Het Bureau merkte op 14.02.2024 op dat de start of het lopen van een procedure niet perse moet gemeld worden op de website en aan het brede publiek. Wanneer het gaat om lichtere en snel te corrigeren elementen, zou dit overshooting zijn.

Het publiceren van een definitieve maatregel (een advies is slechts een advies waarvan nog kan afgeweken worden) is informatie die ook snel voorbijgestreefd kan zijn gezien corrigerende maatregelen of condities worden opgelegd.

Zo kan de informatie al irrelevant geworden zijn wanneer een nieuwe stagemeeester met een aangepaste equipe een verbeteringstraject aan het uitwerken is.

Een compromis kan erin bestaan geen detail van de casus te vermelden maar enkel elementen zoals ‘corrigerende maatregelen’ of ‘condities’ of ‘schorsing’ . Wanneer er een intrekking is, zal de stagedienst/-meester niet meer voorkomen in de lijst.

- 8) Over welke instrumenten moet de Hoge Raad kunnen beschikken indien de stagemeeester/de stagedienst niet reageert op de vraag voor een onderzoek ter plaatse?
- Over hoeveel tijd moet de stagemeeester/de stagedienst kunnen beschikken om te reageren?

Dit kan verschillen casus per casus en wordt best telkens vermeld door de secretarissen (ontvangstfase van de notificatie) of door het auditcomité (fase onderzoek)

- Welke maatregel moet kunnen genomen worden?

Art 40 moet voorzien dat bij onvoldoende medewerking van de stagemeeester/-team/-dienst de erkenning moet kunnen ingetrokken worden.

In aanvulling op dit thema vestig ik de aandacht van de Hoge Raad op art. 3 in het Koninklijk besluit van 2018 over de vergoeding voor stagemeeesters artsen-specialistenⁱⁱ:

De vergoeding is niet verschuldigd voor de periode waarin de Hoge Raad van artsen-specialisten en van huisartsen, na evaluatie van de performantie van de stagedienst en van de stagemeeester, heeft vastgesteld dat de kwaliteitscriteria niet werden nageleefd.

De Hoge Raad brengt het RIZIV hiervan op de hoogte binnen de dertig dagen na de beslissing.

Betalingen die op basis van latere gegevens als onverschuldigd kunnen worden aangemerkt, kunnen worden teruggevorderd.

Reactie op art 3 K.B. 11 juni 2018

De Hoge Raad Artsen heeft zeker niet positief geadviseerd over een dergelijk artikel.

De financiële sanctie past niet in de verbeteringsgeoriënteerde, transparante en bij voorkeur preventieve aanpak van de procedure van de Hoge Raad Artsen. Mogelijke financiële sancties kunnen de bereidheid tot probleemmeldingen ontmoedigen. Een verbeteringsplan heeft precies voldoende of meer financiële middelen nodig. En deze mogelijke sancties kunnen ook een rem creëren voor het drempel voor het “vaststellen dat de kwaliteitscriteria niet werden nageleefd” na een “performantie-onderzoek” van de stagemeeester en -dienst. De onduidelijkheid van criteria voor een sanctie en de 0%-100% benadering wijzen al op niet proportionaliteit van de maatregel.

De financiële sanctie staat haaks op een modern kwaliteitsverbeterend beleid ¹⁰ en is eerder een ontmoediging toe.

Wanneer een stagemeeester/-team/-dienst weigert mee te werken aan een procedure na een probleemnotificatie, kan een financiële sanctie enkel een fait divers zijn voor de betrokken dienst die zou kunnen verderwerken. De mogelijkheid tot intrekken van de erkenning – waarna de financiering automatisch stopt - lijkt een meer aangewezen maatregel wanneer niet kan verzekerd worden dat kwaliteit en veiligheid van vorming en zorg gewaarborgd zijn.

Tijdens de plenaire vergadering van 7 maart 2024 hebben twee leden en een waarnemer van de kandidaat specialisten in vorming, opgemerkt dat de financiering niet mag aanzien worden als een blanco cheque en toch als instrument bij eventuele maatregelen zou moeten gebruikt worden in bepaalde gevallen.

14

In uw advies 2018-4ⁱⁱⁱ betreffende de evaluatie van de kwaliteit-veiligheid van de stagediensten wordt gevraagd om een spoedprocedure met onmiddellijke ingang te voorzien om op te treden in situaties waarin de kwaliteit en de veiligheid van de zorg in het gedrang komen, waarbij het recht van de stagemeeester en de stagedienst om gehoord te worden gevrijwaard moet zijn. De Hoge Raad vraagt voor een mogelijkheid om een zeer korte procedure in te stellen voor uitzonderlijke maar ernstige situaties.

---

¹⁰ Il ne faut pas mélanger torchons et serviettes.

- 9) Op welke vlakken moet deze procedure verschillen van de huidige procedure voor de notificatie van problemen? Betreft het enkel een kortere doorlooptijd?
- o Wat is het specifieke doel van de spoedprocedure en in welke specifieke situaties moet deze procedure van toepassing zijn?

Het doel van de spoedprocedure is tijdig een noodzakelijke maatregel te kunnen nemen voor de bescherming van kwaliteit en veiligheid van vorming (met inbegrip van het welzijn van de betrokkenen) en zorg. Ook wanneer het vertrouwen van kandidaten, betrokkenen in de stagedienst bedreigd is, moet op een korte termijn duidelijk gebracht worden of er een probleem is en van welke orde.

Het gaat om actuele problematiek en (te evalueren) risico op schade die indien deze heel ernstig blijkt ook (maar niet uitsluitend) kan leiden tot schorsing of in heel ernstige gevallen tot intrekking van de erkenning. Urgente corrigerende maatregelen of condities zijn ook mogelijk indien deze een oplossing aan de problematiek kunnen bieden.

- o Wie moet de spoedprocedure kunnen oproepen (Hoge Raad/Dagelijks Bestuur/Werkgroep Specialisten-Werkgroep Huisartsen) en wat zijn de voorwaarden?

Bij een spoedprocedure is er een mogelijks dringend te nemen maatregel in het belang van een kwalitatieve en veilige vorming en zorg.

Essentiële elementen zoals de kans om op korte termijn (bv minimaal gewaarborgde voorbereidingstijd van – slechts - 6 of 12 uur) als stagemester of stagedienst gehoord te worden, behoren tot de elementaire rechten van de verdediging.

De zorgvuldige bevoegde overheid moet zowel de essentiële elementen van de verdediging als de verantwoordelijkheid voor kwalitatieve en veilige vorming en zorg opnemen. Er is minder tijd voor informatieronde aan alle betrokkenen en bij acuut gevaar moeten de nodige maatregelen (bv schorsing) kunnen genomen worden.

Gezien het belang van deze afweging, gebeurt deze door de verantwoordelijken voor de verschillende stappen van de procedure van de Hoge Raad Artsen. Zo vragen de secretarissen meestal bij het ontvangen van een notificatie of er een (hoge) dringendheid voor behandeling aanwezig is. Voor sommige dossiers (bv jarenlang aanslepende minder ingrijpende problemen) is het evident dat dit niet zo is.

Omdat de capaciteit van de Hoge Raad voor het behandelen van notificaties beperkt is, moeten de instanties van de Hoge Raad op de verschillende niveaus de afweging maken.

- o Moet een mogelijkheid voor een onmiddellijke schorsing worden voorzien voor de duur van het onderzoek?
  - Zo ja, wie moet deze onmiddellijke schorsing kunnen oproepen of adviseren aan de Minister?

cf supra: recht bewaken gehoord te kunnen worden zij het op heel korte termijn (rechten verdediging).

Er wordt na de vaststelling door de secretarissen dat het mogelijks om een dringend te overwegen maatregel gaat, best niet gewacht op een vergadering van de Werkgroep (specialisten of huisartsen), Bureau of plenaire.

In de huidige procedure (2019) kunnen:

- hetzij de voorzitter of zijn vervanger in overleg met de secretaris of de secretarissen van de Werkgroep huisartsen en van de Werkgroep specialisten
  - hetzij het Bureau in overleg met de secretaris of de secretarissen van de Werkgroep huisartsen en van de Werkgroep specialisten
- beslissen enkele leden aan te duiden van de Werkgroepen om het dossier dringend te onderzoeken.

Een nog snellere regeling waarbij bv voorzitter en/of de ondervoorzitter en/of secretaris een dringende maatregel van schorsing kunnen adviseren / nemen (mits respecteren van het recht gehoord te worden) moet onderzocht worden op de noodzakelijkheid.

Bijvoorbeeld in een heel ernstige crisissituatie (bv agressie, ...) moet op voldoende korte termijn kunnen ingegrepen worden.

Een formele schorsing kan er evenwel toe leiden dat met dezelfde dringendheid bijvoorbeeld een (nieuwe) voorlopig erkende stagemeeester kan aangeduid (en door de Minister erkend) worden of een andere erkende stageplaats voor de kandidaten gevonden wordt.

De bevoegdheid tot aanduiding van een voorlopig verantwoordelijke stagemeeester kan genomen worden door de (plenaire vergadering) van de Hoge Raad Artsen (die eerder besliste om dit in dringende situaties ook mogelijk te maken door de Werkgroep).

Het is de vraag of schorsing en aanduiding van een voorlopig stagemeeester ook – na het recht gehoord te worden binnen bv 6 of 12 u – ook zou moeten kunnen door de voorzitter en/of ondervoorzitter en/of secretaris.

Doorheen de hele procedure is een 4 ogen principe voorzien, voor een spoedprocedure moet een schorsing en een tijdelijke oplossing art 42 KB 21.04.1983 steeds door meerderen genomen of voorgesteld worden.

De Minister is bevoegd voor erkenning, voor intrekking van de erkenning, het is de vraag of schorsing met een maximale duurtijd (in afwachting van een normale procedure ter evaluatie) al dan niet Ministeriële goedkeuring nodig heeft.

10) Zijn er bijkomende maatregelen nodig voor de bescherming van de artsen in opleiding?

Cf antwoord onder 9) en pagina 3 onder en pagina 4 boven.

Aanleidingen voor het invoeren van een maatregel

In art.40 van het KB van 1983 staat dat het intrekken van een erkenning kan gebeuren indien:

- De stagemeeester of de stagedienst niet langer aan de vastgestelde criteria voldoet;
- De stagemeeester maatregelen of sancties van strafrechtelijke, disciplinaire of administratieve aard heeft opgelopen.

In de procedure voor de notificatie van een probleem van de Hoge Raad wordt in de beslissingsfase (lijn 410-416) het volgende vermeld: *'bestaat er al dan niet een risico voor een kwalitatieve en veilige professionele vorming en context'*.

11) Zijn er, naast de elementen die reeds voorzien worden in art. 40 van het KB van 1983, nog andere aanleidingen om de eerdergenoemde maatregelen te nemen, zoals bijvoorbeeld wanneer de kwaliteit of de veiligheid van het opleidingsklimaat in geding is?

Het mogelijks risico voor de kwaliteit of veiligheid van de professionele vorming of zorg, lijkt een voldoende brede categorie om ook de veelheid aan mogelijke problemen en situaties te dekken.

Hoewel veel indirect onder de criteria kan vallen, zijn de criteria bijvoorbeeld minder expliciet voor intimidatie, fysieke of mentale ongeschiktheid van de stagemeeester, ..

Melder

12) Wie moet een melding kunnen doen?

- Een arts in opleiding, een lid van het stageteam, een coördinerend stagemeeester
- Een administratie (FOD, erkenningscommissies, leden van de Hoge Raad...), een minister
- Een beroepsorganisatie, een universiteit
- ...

Zoals voorzien in de bestaande procedure 2019 moet iedereen (iedere burger) een melding kunnen doen. Ook bijvoorbeeld verpleegkundigen van een zorgequipe en bijvoorbeeld patiënten (die een dysfunctioneren van een stagedienst vermoeden qua aanwezigheid, supervisie of menselijke verhoudingen).

De huidige procedure vermeldt zelfs elke vorm van informatie, ook geruchten. Geruchten

die onterecht zijn kunnen het best ontkracht worden door een objectief onderzoek.
De categorie van mogelijke melders dus niet beperken.

- 13) Zijn de voorwaarden om een melding te doen voor iedereen dezelfde? Bijvoorbeeld: anonimiteit van fysieke persoon/een administratie/een organisatie? Is de procedure voor elke bron gelijk?

Geen onnodige verschillen qua procedure invoeren.

Omwille van de rechten van de verdediging (bv recht op tegenspraak) worden geïdentificeerde notificaties verwacht. Onder punt III.1 van de huidige procedure, worden de beperkingen van anonieme meldingen besproken: ze kunnen informatief zijn, het decor van andere meldingen duiden maar ze hebben minder bewijskracht gezien ze de rechten van de verdediging en een transparantie aanpak kunnen bemoeilijken.

Er werd gewezen op de recente bestaande wetgeving inzake (bescherming van) klokkenluiders ¹¹.

Auditcomité

De mogelijkheid om een onderzoek ter plaatse in te stellen zou moeten verankerd worden in de wetgeving, zoals dit in art. 36 van het KB van 1983 wordt voorzien voor de procedure voor de aanvraag van een erkenning.

Tijdens de plenaire vergadering van 7 maart 2024 werd opgemerkt dat een degelijke audit, een eventueel bezoek ter plaatse, de rapportering ... niet alleen de nodige deskundigheid (qua inhoud maar ook wat betreft procedures) vereist maar ook de nodige tijd. De objectiviteit van de audit is cruciaal, de Hoge Raad Artsen die samengesteld is uit diverse medische disciplines kan precies hier een voordeel betekenen.

---

¹¹ Wet van 8 december 2022 betreffende de meldingskanalen en de bescherming van de melders van integriteitsschendingen in de federale overheidsinstanties en bij de geïntegreerde politie, *BS* 23.12.2022.

Wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector, *BS* 15.12.2022.

Decreet van 18 november 2022 tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders, *BS* 1.12.2022.

Loi du 28 novembre 2022 sur la protection des personnes qui signalent des violations au droit de l'Union ou au droit national constatées au sein d'une entité juridique du secteur privé, *M.B.*, 15 décembre 2022

- 14) Wat is de minimale samenstelling van het auditcomité? Worden ook artsen in opleiding betrokken? Bevestigt de Hoge Raad het voorstel van de samenstelling en de procedure van samenstelling zoals omschreven in de procedure voor de notificatie van problemen (lijn 292 - 299) met inbegrip van de wrakingsprocedure voor de stagemeeester/de stagedienst? Moet een wraking ook mogelijk worden gemaakt voor de melder?

Een auditcomité bestaat in de huidige procedure minstens uit 3 leden, bij voorkeur met een vertegenwoordiging van universiteiten en van beroepsverenigingen.

In praktijk is het uiterst moeilijk leden te vinden die op korte termijn voldoende tijd kunnen vrijmaken. Waardoor de gevoelige plek van de procedure (de redelijke termijn) telkens bedreigd wordt.

Een auditcomité met 3 leden blijft aangewezen, indien nodig of aangewezen met inbegrip van experts niet-leden Hoge Raad, aangeduid door het de Werkgroep hetzij de (plenaire) Hoge Raad.

Bij de nieuwe samenstelling van de Hoge Raad, zullen vertegenwoordigers van kandidaten in professionele vorming lid zijn. Ze kunnen deel uitmaken van een auditcomité als lid en hun specifieke bijdrage kan heel nuttig zijn gezien hun ervaring.

De regeling voor deelname van experts van buiten de Hoge Raad Artsen is voorzien in art 5, §5 K.B. 21.04.1983:

“§ 5 De Hoge Raad kan werkgroepen oprichten belast met een welbepaalde opdracht, onder meer voor de toepassing van [artikel 37](#). Deze werkgroepen zijn samengesteld uit leden van de Hoge Raad en eventueel uit deskundigen die niet tot de Raad behoren. Voor toegestane opdrachten in het kader van [artikel 37](#) nemen enkel de leden van de Hoge Raad deel aan de adviesformulering.”

Experts van buiten de Hoge Raad kunnen dus bijdragen, maar de uiteindelijke adviesformulering gebeurt door de leden van de Hoge Raad Artsen. Wat geen bezwaar is voor deelname aan audits.

De deelname van externe experts kan niet alleen nuttig zijn als ‘extra manpower’ maar ook om heel gespecialiseerde stagediensten deskundig te evalueren.

In de wrakingsprocedure is voorzien dat de plenaire vergadering uiteindelijk beslist. Blokkages worden dus vermeden. Omwille van de rechten van de verdediging, is een mogelijkheid tot wraking essentieel voor de betrokken stagemeeester en -dienst. Een zelfde mogelijkheid tot wraking kan voorzien worden voor diegene die de notificatie aanbrengt.

In de procedure wordt best een maximumtijd voor het indienen van een wraking duidelijk vermeld (dit gebeurt nu per dossier).

Om blokkeringen en tijdsverlies te vermijden, beslist de plenaire vergadering Hoge Raad Artsen.

15) Wenst de Hoge Raad ook externe experts te kunnen betrekken en over welk profiel moeten deze experts beschikken? Moet er een pool van experts worden voorzien?

cf antwoord op 14.

16) Voor welke opdrachten kan het auditcomité worden ingezet? Enkel voor het instellen van een onderzoek na een notificatie van een probleem? Indien neen, in welke andere situaties?

De hier besproken procedure is bedoeld voor notificaties van probleemmeldingen.

De Hoge Raad Artsen adviseerde in 2018 ondermeer de mogelijkheid van 5 jaarlijkse audits uit te werken.

Het kan evenwel niet gaan om dezelfde auditcomités: de voorliggende procedure beslist ad hoc over problemen en met ad hoc audit comités die per casus samengesteld worden (ook rekening houdend met de beschikbaarheid van de leden) en nadien ontbonden worden.

Daarnaast heeft een vijfjaarlijkse audit een nog méér ondersteunende en verbeteringsgerichte doelstelling dan de hier besproken procedure die kan leiden tot adviezen tot het nemen van maatregelen.

17) Welke ondersteuning heeft het auditcomité nodig?

Tijd en middelen (vergoeding) + de mogelijkheid/wenselijkheid van een vorming in externe audit.

Procedure zoals omschreven in art. 37 en 38 van het KB van 1983

In de beslissingsfase van de procedure voor de notificatie van een probleem, merkt de Hoge Raad op dat dezelfde procedure moet gevolgd worden als bij de aanvraag van een erkenning (art. 37, 38) zoals bepaald in art. 40 van het KB van 1983.

- 18) Welke vereenvoudiging en/of differentiatie is nodig van deze procedure naargelang het doel (aanvraag van een erkenning, een procedure voor een notificatie van een probleem, een spoedprocedure...)? Wat met de herbehandelingsprocedure in de plenaire vergadering? Wat is werkbaar voor de Hoge Raad? Welke suggesties zou de Hoge Raad doen?

Artikel 40 KB 21.04.1983 verwijst nu naar art 37 en 38 als te volgen adviesprocedure.

Voor gewone erkenningsaanvragen kan art 37 alvast op basis van het huidige (aangepast) KB 21.04.1983 afgehandeld worden door de Werkgroep huisartsen of de Werkgroep specialisten (zie art 5, §5). Wanneer de betrokken stagemeeester art 38 inroept, heeft hij/zij recht op een tweede onderzoek door de plenaire vergadering Hoge Raad wat zin heeft omdat het een andere instantie betreft.

Voor de notificatieprocedure is de rol van de Werkgroepen beperkt tot samenstelling van het auditcomité, kennisname van het reeds afgewerkte auditrapport (de auditoren maken het in onafhankelijkheid op en er zijn geen interventies of goedkeuringen uit de Werkgroep) én het geven van een advies aan de plenaire vergadering over het auditrapport en de casus.

De artikel 37 procedure kan voor de notificatieprocedure dus niet verlopen voor de Werkgroep maar verloopt direct voor de plenaire vergadering van de Hoge Raad Artsen. Het heeft dan ook weinig zin een bijkomende ronde via art 38 te voorzien voor dezelfde plenaire instantie.

Er wordt voorgesteld om in een aangepast artikel 40 (cf voorgestelde aanpassingen supra) een korte specifieke procedure op te nemen geïnspireerd op de procedure van art 37 maar zonder verwijzing naar art 37 en 38.

Na het advies van de Hoge Raad Artsen, beslist de Minister en beschikt de betrokken stagemeeester/-dienst over de klassieke rechtsmiddelen.

Actualiseren van de procedure voor de notificatie van problemen

Vanaf een wijziging in het KB van 1983 is doorgevoerd, vraag ik de Hoge Raad graag om de procedure voor de notificatie van problemen op basis hiervan te actualiseren en daarbij aandacht te schenken aan volgende elementen:

- Wat zijn de criteria om een notificatieprocedure op te starten? Wat zijn de criteria om een spoedprocedure op te starten?
- Wie wordt in welke fase, hoe en over wat op de hoogte gesteld?
  - Verschilt dit bij de spoedprocedure? Indien ja, op welke manier?
- In de notificatieprocedure ontbreekt een opvolgingsfase (bijvoorbeeld na het nemen van een maatregel tot bijsturing, om na te gaan of een ongunstige situatie voldoende hersteld is of niet).
- Het informeren over de mogelijkheid van het gebruik van het klokkenluidersstatuut door de melder en welke impact dit zou hebben op de procedure.

Algemeen

19) Is er differentiatie nodig bij de behandeling van problemen bij de huisartsgeneeskunde en bij artsen-specialisten?

22

De verschillen tussen de huisartsgeneeskunde en andere specialiteiten, zijn even groot als tussen de specialiteiten onderling.

Eénzelfde procedure biedt de meeste waarborgen voor eenzelfde professionele benadering die de rechten van de verdediging respecteert en de nodige transparante en objectieve aanpak garandeert die leidt tot proportionele conclusies en maatregelen.

Tijdens de plenaire vergadering van 7 maart 2024 heeft een lid de bredere aanpak van de organisatie van de stages huisartsgeneeskunde toegelicht, gepleit voor het subsidiariteitsprincipe en erop gewezen dat huisartsen in professionele vorming in principe hun stageplaats vrij kunnen kiezen.

20) Zijn er andere aandachtspunten die de Hoge Raad wenst te delen?

a) Capaciteitsprobleem voor de procedure

De beschikbaarheid van leden van de Hoge Raad Artsen is niet evident. Hierdoor kan soms met moeite een auditcomité samengesteld worden en het afstemmen van agenda's (dan nog met de betrokken stagedienst) kan veel tijd vragen. De gevoelige plek van de procedure is dan ook het respecteren van de redelijke termijn.

Voor de administratie FOD is er ook een capaciteitsprobleem, want het leggen van de contacten, de rapportering, het zoeken naar voorstellen voor corrigerende maatregelen vraagt de nodige tijd boven al het andere werk.

Een mogelijke oplossing zou erin kunnen bestaan minder tijd te moeten investeren in de compliance audits op dossier bij de erkenningsaanvragen en vijfjaarlijkse erkenningsvernieuwingen. Doorgedreven automatisatie die aandachtspunten in dossiers naar voor brengt, biedt misschien mogelijkheden. De hopelijks vrijgekomen tijds capaciteit zal voor nieuwe uitdagingen kunnen gebruikt worden.

Het in de reglementering bevestigen dat elektronische procedures voor dossierbehandeling en voor interviews mogelijk zijn, lijkt aangewezen.

Zowel voor de leden van de Hoge Raad als voor de administratie, kan vorming in externe audit de materie meer vertrouwd maken en kan de beschikbaarheid voor audits misschien toenemen.

Verschillende leden van de Hoge Raad Artsen meldden reeds dat nieuwe generaties voor audits een passende vergoeding zullen verwachten.

b) De procedure is een ultieme procedure die deels oplossingsgericht is maar ook maatregelen kan treffen na probleemmeldingen. De procedures zouden beperkt van frequentie moeten zijn.

Het hele kwaliteits- en veiligheidsbeleid, met inbegrip van eventuele vijfjaarlijkse audits in de toekomst, vergt aan aparte eigen aanpak die tevens het aantal notificatieprocedures kan verminderen.

De notificatieprocedure is het ultieme middel wanneer het echt nodig is een mogelijks structureel probleem te onderzoeken, te objectiveren, te verhelpen met een verbeteringsplan of desnoods de noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen gaande tot de intrekking van de erkenning.

Hierboven werd verwezen naar het belang de jaarlijkse evaluaties door kandidaten op een transparante verbeteringsgerichte manier te gebruiken (art 21 MB 23.04.1983 dat nog de 'vertrouwelijkheid' onderstreept en tevens de bruikbaarheid ervan vermindert).

Het belang van een wederzijdse communicatie met allerhande instanties – en het eventueel versterken van de reglementaire context – werd in bovenstaande antwoorden onderstreept.

Inzake probleemmeldingen vanuit de Erkenningscommissies, moet herinnerd worden aan het onderscheid tussen:

- bevoegdheid van de Gemeenschappen voor “meningsverschillen tussen de stagemeeester en de kandidaat” (art 12 Besluit Vlaamse Regering 24.02.2017 betreffende de erkenning van artsen-specialisten en van huisartsen en art 16 Arrêté du 29 novembre 2017 du Gouvernement de la Communauté française)
- de federale bevoegdheid voor structurele problemen in het functioneren van de stagemeeester, -dienst (waarbij het zowel om ernstige eenmalige problemen als om terugkerende problemen kan gaan) art 40 Koninklijk besluit van 21 april 1983 tot vaststelling van de nadere regelen voor erkenning van artsen-specialisten en van huisartsen.

c) de specifieke erkenningsreglementering voor de meeste specialismen en ook voor de huisartsgeneeskunde is dringend aan actualisatie toe.

Hoewel de Hoge Raad Artsen meerdere keer (2008 – 2012 – 2016 – 2022) heel veel energie stak in adviezen voor nieuwe erkenningscriteria voor heel wat specialismen, kwam het slechts met mondjesmaat tot publicatie van de nodige ministeriële besluiten.

Het wordt moeilijker en moeilijker de leden van de Hoge te motiveren zoveel tijd en energie in de adviesvoorbereiding te investeren.

24

Nochtans verwacht de EU in het kader van de mobiliteit dat de reglementering tijdig en adequaat voorschrijft en bevestigt wat verwacht wordt voor een kwalitatieve en veilige professionele vorming die de verwachte eindcompetenties garandeert. De Belgische wet inzake de evenredigheidsbeoordeling ¹² veronderstelt in principe een vijfjaarlijkse actualisatie van de erkenningscriteria.

Met de meeste hoogachting,

dr. Patrick Waterbley
ondervoorzitter-secretaris Hoge Raad Artsen

¹² Wet 23 maart 2021 betreffende een evenredigheidsbeoordeling voorafgaand aan de invoering of de wijziging van een beroepsreglementering in de gezondheidssector, BS 9.04.2021.

ⁱ Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

ⁱⁱ Koninklijk besluit van 11 juni 2018 tot vaststelling van het bedrag en de betalingsmodaliteiten van de vergoeding voor de stagemesters in de geneeskunde van kandidaat-specialisten, gewijzigd door het koninklijk besluit van 24 november 2019, het koninklijk besluit van 31 maart 2020, het koninklijk besluit van 27 juni 2021, het koninklijk besluit van 18 juli 2021 en het koninklijk besluit van 25 juni 2022.

ⁱⁱⁱ Advies 2018-4 van de Hoge Raad van 11 oktober 2018 over kwaliteit en veiligheid van stagediensten.